

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук

Кафедра економіки та підприємництва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“31” VIII 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО ТА ДЕКЛАРУВАННЯ ТОВАРІВ»

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма «Бізнес у сфері послуг»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Розробник

Іщенко Н.М.

Завідувач кафедри економіки та підприємництва

Кузьменко О.Б.

Гарант освітньої програми

Семенчук І.М.

В.о. декана факультету економічних наук

Філімонова О.Б.

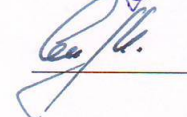
Директор Навчально-наукового інституту
післядипломної освіти

Норд Г.Л.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Товарознавство та декларування товарів	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	
Спеціалізація (якщо є)	відсутня	
Освітня програма	«Бізнес у сфері послуг»	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	3	
Навчальний рік	2020-2021	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	1	1-2
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредитів / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – практичне заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	6
	30	6
	45	78
Відсоток аудиторного навантаження	50/13%	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Відсутня	
Форма підсумкового контролю	Іспит	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: опанувати теоретичні засади товарознавства та споживчі властивості товарів, що зумовлюють їх споживчу цінність і здатність задовольняти потреби споживача; вирішувати виробничі ситуації з питань товарознавства; формування знань і навичок щодо прийняття управлінського рішення для виходу підприємства на конкретний зовнішній ринок, враховуючи особливості митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання:

- вивчення класифікації, основних видів, асортименту та властивостей товарів, сфер застосування, умов і правил пакування, маркування, зберігання та перевезення;
- вивчення основних принципів та факторів забезпечення якості товарів;
- опанування теоретичних знань у системі митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- набуття практичних навичок у застосуванні митних формальностей, передбачених українським та міжнародним законодавством.

Передумови вивчення дисципліни: студент має володіти навичками застосування найпростішого математичного апарату, здатністю до логічного мислення, володіти основами оперування комп'ютерною технікою (MS Word, Excel, Power Point або аналоги).

Компетентності:

ЗК2: Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях бізнесу в сфері послуг

ЗК6: Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

СК5: Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в сфері бізнесу, підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК6: Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності

СК7: Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур

СК9: Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур

Очікувані результати навчання:

ПРН2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН5 Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН11 Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ПРН15 Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів

ПРН16 Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці

ПРН19 Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм

В результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- класифікацію, основні види, асортимент та властивості товарів;
- особливості пакування, маркування, зберігання та перевезення різних видів товарів;
- теоретичні засади забезпечення якості товарів;

- нормативно-правову базу в сфері товарознавства та декларування товарів;
- державну систему метрології, стандартизації та сертифікації;
- базові аспекти товарознавчої експертизи;
- основи тарифного та нетарифного регулювання економіки;
- основні товаросупровідні документи та порядок їх заповнення;
- процедуру декларування товарів.

має вміти:

- визначати код товару по УКТЗЕД;
- здійснювати швидкий пошук тематичної інформації, в тому числі нормативно-правової бази України та інших країн;
- визначати товарознавчі характеристики різних груп товарів;
- спілкуватися державною мовою в своїй професійній сфері.

3. Програма навчальної дисципліни

	Теми	Лекції	Практичні	Самостійна робота
	БЛОК 1. ТОВАРОЗНАВСТВО			
1	Теоретичні основи товарознавства	2		
2	УКТЗЕД. Визначення коду товару	2	2	6
3	Товарознавчі характеристики тари і упаковки. Товарна інформація та маркування.		2	2
4	Фактори подовження термінів служби та придатності товарів. Зберігання та складування товарів		2	2
5	Транспортування товарів		2	2
6	Якість товарів		2	2
7	Експертиза товарів	4	2	2
8	Ідентифікація та фальсифікація товарів		2	2
9	Товарознавчі характеристики продовольчих та непродовольчих товарів		6	10
	БЛОК 2. ДЕКЛАРУВАННЯ ТОВАРІВ			
10	Поняття декларування. Митні режими	2		2
11	Тарифне та нетарифне регулювання економіки. Митна вартість товару	2		2
12	Роль митних органів в забезпеченні зовнішньоекономічній діяльності підприємства	3		2
13	Процедура декларування		2	2

14	Декларанти, їх права та обов'язки. Помилки у митній декларації		2	2
15	Товаросупровідні документи		2	2
16	Порядок заповнення декларації		4	5
	Всього за курсом	15	30	45

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема	План заняття
1	Теоретичні основи товарознавства	Предмет і метод товарознавства. Поняття товару та його властивості. Вимоги до товару. Класифікація, асортимент та номенклатура товарів.
2	УКТЗЕД. Визначення коду товару	УКТЗЕД: поняття, застосування та правила класифікації Товари подвійного призначення
3	Експертиза товарів*	Оцінка якості та експертиза товарів. Сертифікація товарів та підприємств. Державна система метрології, стандартизації та сертифікації. Міжнародні аспекти стандартизації.
4		<i>*Проводиться із залученням фахівців відділу експертизи; відділу сертифікації та декларування Регіональної торгово-промислової палати Миколаївської області</i> Експертиза кількісних та якісних характеристик товарів. Визначення країни походження товарів. Штрихкодування товарів
5	Поняття декларування. Митні режими	Переміщення товарів через митний кордон України Митні режими Поняття декларування Нормативно-правова база декларування товарів Митна декларація
6	Тарифне та нетарифне регулювання економіки. Митна вартість товару	Митна політика України Зовнішньоекономічні зобов'язання України в сфері ЗЕД Тарифне та нетарифне регулювання економіки Митна вартість товару Методи визначення митної вартості товарів
7	Роль митних органів в забезпеченні зовнішньоекономічній діяльності підприємства* (1 год.)	<i>*Проводиться із залученням фахівців Миколаївської митниці</i> Роль митних органів в забезпеченні зовнішньоекономічній діяльності Практичні аспекти процесу декларування товарів Митна експертиза товарів Контрабанда та методи протидії
8		

4.2. План практичних занять

№	Тема	План заняття
1	УКТЗЕД. Визначення коду товару	Практикум з визначення коду УКТЗЕД, проводиться в комп'ютерному класі
2	Товарознавчі характеристики тари і упаковки. Товарна інформація та маркування.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття тари, її призначення, види і характеристики; товар, що в ній пакується. 2. Споживча упаковка її призначення, види і характеристики 3. Товарна інформація 4. Маркування товарів, маніпуляційні знаки
3	Фактори подовження термінів служби та придатності товарів. Зберігання та складування товарів	<ol style="list-style-type: none"> 5. Термін придатності товарів; гарантійний термін використання та експлуатації 6. Фактори подовження термінів служби та придатності товарів. 7. Зберігання товарів 8. Складування товарів
4	Транспортування товарів	<ol style="list-style-type: none"> 9. Порівняльна характеристика різних видів транспорту: автомобільний, залізничний, водний, авіаційний, трубопровідний (переваги, недоліки, обмеження щодо застосування) 10. Технічні характеристики транспортних засобів 11. Правила транспортування товарів. 12. Небезпечні вантажі та їх перевезення
5	Якість товарів	<ol style="list-style-type: none"> 13. Якість товарів. Показники якості товарів 14. Фактори забезпечення якості товарів 15. Національні нормативні документи, що регламентують виробництво, складування, транспортування товарів (ГОСТ, ДСТУ, ТУ) 16. Технічні регламенти ЄС та їх імплементація в Україні 17. Методи контролю якості на підприємстві. Сортність товарів
6	Експертиза товарів	<ol style="list-style-type: none"> 18. Предмет та методи експертизи. 19. Гігієнічна, санітарна, ветеринарна та екологічна експертиза. 20. Системи менеджменту якості на підприємстві. ISO9001 21. Галузеві системи менеджменту якості (коротка характеристика) 22. Прийом товарів за якістю та кількістю. Порядок претензійної роботи
7	Ідентифікація та фальсифікація товарів	<ol style="list-style-type: none"> 23. Правила торгівлі. 24. Захист прав споживачів. Нормативна база та органи контролю. 25. Порядок повернення і обміну товарів. 26. Ідентифікація товарів. Фальсифікація товарів: поняття, види, способи.
8-10	Товарознавчі характеристики продовольчих та непродовольчих товарів	Презентація самостійної роботи студентів у вигляді презентації-доповіді
11	Процедура декларування	<ol style="list-style-type: none"> 27. Процедура декларування. 28. Митна декларація, заповнена у звичайному порядку.

		<p>Попередня митна декларація. Тимчасова та періодична митні декларації. Додаткова декларація.</p> <p>29. Місце декларування. Строки декларування. Прийняття митної декларації</p> <p>30. Нормативно-правове забезпечення процесу декларування</p>
12	Декларанти, їх права та обов'язки. Помилки у митній декларації	<p>31. Декларанти. Обов'язки, права та відповідальність декларанта та уповноваженої ним особи.</p> <p>32. Помилки у митній декларації. Зміна, відкликання та визнання митної декларації недійсною</p> <p>33. Митна експертиза</p> <p>34. Технічні засоби здійснення митної експертизи</p> <p>35. Контрабанда товарів</p>
13	Товаросупровідні документи	<p>36. Контракт (зовнішньоекономічний); додаткові угоди, специфікації контракту.</p> <p>37. INCOTERMS</p> <p>38. Рахунок фактура; Коносамент; штурманська розписка</p> <p>39. залізничні накладні; CMR, CARNET TIR;</p> <p>40. Сертифікати якості виробника, сертифікат походження, екологічний, ветеринарний та гігієнічний сертифікат</p>
14-15	Порядок заповнення декларації	<p>Основні види декларацій. Графи та їх заповнення.</p> <p>Практикум</p>

Хід занять 1-7, 11-13: на початку семестру студенти розподіляють питання зазначених занять; у вмотивованих випадках викладач може розподілити питання самостійно. На відповідне заняття студент готує детальну презентацію про обране питання (регламент 10-15 хв.), після презентації здійснюється обговорення групою.

У разі відсутності студента під час захисту призначеної презентації такий студент готує всі питання семінару і захищає їх під час консультації викладача з даної дисципліни.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Індивідуальне завдання (виконуються самостійно, студент обирає тему, щоб вона не дублювалася з іншими студентами та готує презентацію, регламент 10 хвилин):

«Група товарів»: поняття, особливості, класифікація, асортимент, базове розуміння технології виготовлення (бажано коротенький відеоролик), зберігання, маркування, транспортування товарів, нормативні документи, що їх регламентують.

<p>Побутові товари з пластмас</p> <p>Товари побутової хімії</p> <p>Скляні товари</p> <p>Керамічні товари</p> <p>Металогосподарські товари</p> <p>Електротовари</p> <p>Меблі</p> <p>Будівельні товари</p> <p>Текстильні товари</p> <p>Швейні товари</p> <p>Трикотажні товари</p> <p>Взуття</p> <p>Хутряні вироби</p> <p>Парфюмерно-косметичні засоби</p>	<p>Галантерейні товари</p> <p>Папір та картон</p> <p>Канцелярські товари</p> <p>Фото та кіно-товари</p> <p>Музикальні товари</p> <p>Товари для спорту та туризму</p> <p>Іграшки</p> <p>Ювелірні товари</p> <p>Годинники</p> <p>Інструментальні товари</p> <p>Овочі та фрукти</p> <p>Риба та рибопродукти</p> <p>М'ясо та м'ясопродукти</p> <p>Цукор та мед</p>
---	--

**Можна обрати інші групи товарів за узгодженням з викладачем*

Визначення коду УКТЗЕД: (зразок варіанту):

Свіже філе судака

Концентрований виноградний сік з числом Вгіх 53, вартість 25 євро за 100 кг

Баклажани свіжі, 1 т, насипом

Кукурудзяне борошно із вмістом жирових речовин 2,5мас. %

Сірчана кислота, склянки 400 мл.

Папір для копіювального апарату, 500 аркушів в упаковці, 5 од. в ящику

Гусеничний бульдозер

Пластмасовий пупс в картонній коробці

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Проекційне мультимедійне обладнання: проектор, екран, ноутбук/комп'ютер.

Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint. Business automation software for trade management; QDPro

Доступ до мережі internet, точка доступу Wi-Fi.

Система електронного навчання Moodle 3.9.

Сервіси відеозв'язку: Google Meet, Zoom, Skype

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється в формі іспиту, кожна вірна відповідь на питання оцінюється в 2 бали. Тестування здійснюється з допомогою платформи Moodle

«0» варіант іспиту

1. «Розподіл групи товарів за схожістю або відмінністю на підмножини» — це визначення:

- A) Кодифікації B) Класифікації C) Номенклатури D) Нема вірної відповіді

2. Квадрат з 3 горизонтальними полосами в позначенні символів уходу за текстильними виробами означає

- A) Сушити на горизонтальній поверхні B) Сушити вертикально C) Сушити в пральній машині D) Нема такого символу

3. Яка головна небезпека 6 класу небезпечних вантажів?

- A) Вибух, термічна нестабільність B) Отруйність C) Окислення D) Нема головної небезпеки, оскільки властивості вантажів різні

4. Фальсифікації підлягають:

- A) Товари B) Товарні знаки C) Товаросупровідна документація D) Все перераховане

5. Стандарт найнижчого рівня

А) Нарахування мита

В) Ведення митної статистики

С) Нарахування штрафів, пені

Д) Всі відповіді вірні

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів*
1	Д/з: Визначення коду УКТЗЕД (8 товарів по 1 балу)	8
2	Доповідь з І/з по характеристикам певної групи товарів	12
3	Презентація питань семінарських занять (4 виступи по 10 балів) <i>*для студентів заочної форми навчання оформлюється у вигляді контрольної роботи, яка містить відповіді на 4 питання на вибір з семінарських занять 2-7, 11-13 (питання в групі не повторюються)</i>	40
	Іспит (20 питань по 2 бала)	40
	Всього	100

Критерії оцінювання доповідей та презентацій: повнота розкриття питання; наявність візуального супроводу слайдами (відео- та аудіо файлами за бажанням студентів); дотримання обмежень часу; якість усної доповіді.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Артюх Т.М. Теоретичні основи товарознавства: навч. посібник./ Т.М. Артюх, І.В. Григоренко. – К.:НУХТ, 2014. – 263 с.
2. Скрипчук П.М., Основи товарознавства: навч. посібник. / П.М. Скрипчук, О.Ю. Судук - Рівне, НУВГП, 2013. - 260 с.
3. Товарознавство : підручник (для студентів економічних спеціальностей) [Електронне видання] / Т. Ю. Мельник. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. – 364 с
4. Усіна А. І. Конспект лекцій з дисципліни «ТОВАРОЗНАВСТВО» / А. І. Усіна, І. С. Баландіна, І. В. Сегеда; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 196 с.
5. Митний Кодекс України

7.2. Додаткові:

6. www.iso.org
7. <https://gs1ua.org/>
8. <https://www.mdoffice.com.ua/>
9. <http://www.qdpro.com.ua/>
10. Технічні регламенти <http://csm.kiev.ua/>
11. Офіційні сайти органів державної влади (як України, так і світу).